

Za „panenkou skákavou“ v poutním kostele u obce Skoky

NA KOLE ZA POZNÁNÍM

Start: Žihle – železniční stanice
Cíl: Toužim – železniční stanice
Délka: cca 50 km
Náročnost: střední
Vhodné kolo: horské, trekové, crossové

Komu nevadí mírně větší námaha při jízdě v kopcovitéjší krajině a má rád zajímavá místa, která nejsou úplně běžně dostupná, pro toho je připravena dnešní trasa. Čekají ho nádherné výhledy na kopce Vladař, Tepelskou vrchovinu, zajímavé církevní stavby, ale i možný výhled na vodní nádrž Žlutice.

Kostel a zámek v obci Chyše

Začínáme v Žihli, kam je možné se s kolem dopravit vlakem (končíme pak v Toužimi). Doporučujeme start v Žihli do 9. hodiny ráno, aby bylo dost času na prohlídku pěkných míst a ještě jste stihli podvečerní zpáteční vlak. Z nádraží se vydáme po silnici západně směrem na Rabštejn. Napřed překonáme delší stoupání mezi upravenými rodinnými domky se zahrádkami, pak stoupání pokračuje lesem. Ve chvíli, kdy silnice začne před Novým Dvorem klesat, si nezapomeňte prohlédnout na pravé straně zbytky loveckého záměku. Jeho stěny jsou ve vrchní části porostlé travou, a tak rozpadající objekt přirozeně působí jako součást udržované zahrady. Po průjezdu Nového Dvora se budeme držet cyklotrasy číslo 351 vpravo. Ta nás provede přes hráz Černého rybníka v Poustkách, v nadmořské výšce 555 metrů nad mořem. V místě je atraktivní rekreační oblast s možností ubytování, ale také občerstvení. U rybníka je slušně zásobený kiosek s milým personálem a posezení s výhledem na rybník. Kolmo na cestu, po které jsme přijeli, je vlevo nenápadná asfaltka, po které budeme pokračovat. Čeká nás dvoukilometrový sjezd a dále rovinka do osady Jablonná u řeky Střely. To už jsme se dostali do Karlovarského kraje. Z Jablonné pokračujeme pohodovou cestou přes Dvorec, Luby a Poříčí.

SJEZD ke Žlutické nádrži, v pozadí věže kostela Skoky.

Foto na stránce: Jana Hříchová a Eva Holá

Panenko skákavá

Také používáte úsloví „panenko skákavá“? A víte, jak vzniklo? Odkazuje právě k Panně Marii stocké (skákavé či skokovské). Obec Skoky bývala jedno z nejslavnějších mariánských poutních míst v Čechách. Bylo slavné asi tak jako později známé Lourdy ve Francii, kde si také poutníci přicházeli k Panně Marii pro uzdravení. Modlitby a prosby k Panně Marii skokovské (panence skákavé) byly prý často vyslyšeny. Panna Maria léčila poutníky, chránila úrodu před kroupami a jinak pomáhala dle prosb poutníků. Však se jí proto také říkalo i Panna Marie Pomocná. Takže rčení není o panence, která skáče, ale o panence z obce Skoky.

Věřte tomu, že až budete na místě, možná tam ucítíte nějakou zvláštní energii, kterou si ale zatím racionálně nedokážeme vysvětlit.

Poté se nám z údolí otevře nádherný výhled na kostel v obci Chyše. Barokní kostel Zvěstování Panny Marie má z části opravenou fasádu, ale i ta neopravená část je architektonicky velmi zajímavá. Rozhodně stojí za to ke kostelu vyšlapat a prohlédnout si ho. Na druhém konci obce, na západě, je zámek Chyše, který je spolu s nákladně udržovanou okrasnou zahradou skutečnou turistickou perlou. Zde na zámku také v roce 1917 krátký čas žil a tvořil spisovatel Karel Čapek. Dokonce se zde stal domácím učitelem třináctiletého syna hraběte Vladimíra Lažanského. Čapek na zámku údajně strávil jen pět měsíců, přesto ho pobyt tak ovlivnil, že

částečný popis zámku využil i v románu Krakatit nebo divadelní hře Věc Makropulos.

Hned vedle zámku je místní pivovar, kde se můžete také občerstvit nebo poobědvat.

Žluticko

Od zámku nebo pivovaru v obci Chyše se vydáme po silnici do Žlutic, po silnici vede cyklotrasa, provoz je zde o víkendů malý. Město Žlutice bylo založeno jako obchodní zastávka na cestě z Chebu do Prahy. Historické jádro Žlutice je umístěno ve svahu a přejít nebo přejet na kole centrální náměstí zespoda nahoru je docela slušný sportovní výkon. V horní části náměstí je umístěn sloup Nejsvětější Trojice. Je to barokní morový sloup, který dosahuje výšky 15 metrů, byl postaven kolem roku 1700 a autorem je místní žlutický sochař a kameník. Prameny uvádějí, že se jedná o jeden z nejhezčích morových sloupů v Čechách, tak si ho určitě nezapomeňte prohlédnout. Ze Žlutic pokračujeme z horní části náměstí po průjezdu bránou po cyklotrase číslo 2279 do malé obce Ratiboř. Po cestě jsou z výšky položeny silnice krásné výhledy do okolí. V Ratiboři odbočíme vlevo a dáme se po červené turistické značce přes údolí do malé obce Polom. Nebojte se, cesta je sjízdná. Vede sice přes Ratibořický potok, ale lávka je bezpečná.

Kostel Navštívení Panny Marie ve Skocích

Na návsi obce Polom je rozcestník, který nás nasměruje k poutnímu kostelu do místa nazývaného Skoky. Z Polomu je to po udržované polní cestě asi 2,5 kilometru ke kostelu. Ještě než dojedete přímo ke kostelu, doporučujeme prohlídku zachovalého hřbitova po levé straně (odbočka vlevo asi 50 metrů před kostelem je označena dřevěnou šipkou). Hřbitov byl založen kolem roku 1750 a zanikl spolu se zánikem obce Skoky kvůli výstavbě Žlutické přehrady (ta byla dokončena kolem roku 1968). Hřbitov časem zpustnul a teprve po roce 2000 byl postupně opravený a dnes je aspoň trochu udržován. Místo se však už k pohřbívání nepoužívá.

ŽLUTICE – morový sloup.

Užitečné informace

Občerstvení na trase:
 Poustky – Černý rybník – kiosek, Chyše – zámecký pivovar
Odkazy: <http://www.skoky.eu/>
www.plzenskonakole.cz
Trasa: <http://www.cykloserver.cz/f/1990160587/>

Trasa výletu vede částečně po turistických trasách bez značení cyklotrasy. Dbejte tu pozornosti, zejména při sjezdech. Pěší turisté nesmíme na kole ohrozit!

KOSTEL Navštívení Panny Marie ve Skocích – interiér.

užívá. Náhrobky jsou velmi zajímavé a i přes občasně navštěvy zlodějí se zde najdou kamenické skvosty. Po prohlídce hřbitova se vraťte na cestu a asi po 50 metrech jízdy se před vámi objeví monumentální stavba kostela Navštívení Panny Marie ve Skocích.

Obec Skoky, zvaná dříve též Mariánské Skoky (německy Stock, Maria Stock) měla dříve více než 50 stavení. Byla založena na počátku 16. století. Začátkem 18. století po vybudování místní kaple se začalo říkat, že obraz Panny Marie Pomocné v kapli má zázračnou moc. Do místa začalo přicházet stále více poutníků, proto kolem poloviny 18. století byl na místě kaple postaven kostel v barokním stylu, i když z doby baroka nepochází. Až když Josef II. vydal Nařízení o pořádku služeb božích, kde zakázal procesí, ubýlo poutníků a tím ubýly i peníze na opravy a údržbu kostela. Kostel začal chátrat. Po roce 1900 získali patronát nad kostelem premonstráti, kteří se postarali o částečnou rekonstrukci kostela. Výstavba Žlutické přehrady po roce 1960 však zničila silnici a elektrické vedení vedoucí do obce Skoky. Obyvatelé se postupně vysídlili, kostel začal znovu chátrat, a dokonce byl rabován. Dnes je ve vlastnictví Kanonie premonstrátní. Od roku 2010 se postupně uskutečňuje záměr na záchranu a obnovu kostela. Vznikla etapová poutní a naučná stezka, která propojuje zajímavé i drobné církevní stavby mezi Žluticemi, Skoky a klášterem v Teplé. Skoky opět ožily a pravidelně se zde konají sezónní poutní akce, koncerty, výstavy a jiné. Na prohlídku kostela si nechte větší časovou rezervu (aspoň hodinu), stojí to za to. S průvodcem je možno nahlédnout i do jedné z věží kostela nebo do jiných prostor.

Až se budete vracet ze zaniklé obce Skoky zpět do obce Polom, tak doporučujeme ma-

lou odbočku. Sice fyzicky trochu náročnější, ale výhled na Žlutickou nádrž je v pěkném počasí skvostný. Odjezd zpět od kostela je do kopce a na jeho horizontu, kde končí les, je polní cesta vlevo zase z kopce směrem k nádrži. Asi tak po 500 metrech se otevře úžasný výhled na nádrž, jejímž hlavním zdrojem vody je řeka Střela. Jde vlastně o zásobárnu pitné vody. Takže je zde koupání bohužel zakázáno. Ale možná, že je to dobře, že se tak díky tomu udržela ta krásná přírodní scenérie a jakási neposkvrněnost. Nádrž leží v nadmořské výšce 540 metrů a byla vybudována v letech 1965-1968. Zpět od nádrže zase musíte stejnou cestou do kopce. Ale co, přeci neexistuje kopec, který by nešel vytlačit, že? A můžete se po cestě ještě alespoň pokochat vyukukujícími věžičkami kostela Marie Stocké z lesního porostu.

Z Polomu doporučujeme jet do Údrče po pěkné asfaltové silnici, tam se napojit na cyklotrasu číslo 2233 odbočující vlevo. Tato trasa však za rybníkem odbočuje doprava, výhled je stále rovný až na silnici do Toužimi. Po silnici pak asi 6 kilometrů a jste na nádraží v Toužimi, kde je cíl našeho výletu. Prosim, předem si zjistěte odjezdy vlaků a jejich směr. Frekvence železniční dopravy v místě není tak vysoká (obzvláště o víkend).

Příští pátek:
 Za nejlepší pošumavskou vyhlídkou na sv. Markétě

Trasu připravily **Eva Holá** a **Jana Hříchová**, aktivní členky komise cykloznačení KČT v Plzeňském kraji.

Seriál cyklovýletů po Plzeňském a Karlovarském kraji vzniká ve spolupráci s regionálním informačním portálem pro cyklisty plzenskonakole.cz.

plzenskonakole.cz

ZÁMEK Chyše.

NOVÝ DVŮR.

PODROBNÉ VEDENÍ linie trasy na mapě najdete na: <http://www.cykloserver.cz/f/1990160587/>